

Nieuwsbrief

ATTENTIE!!

In verband met de Krooningsfeesten wordt Maandag 6 Sept. geen brood bezorgd. De winkels zijn op die dag gesloten. In verband hiermede verzoeken wij U ZATERDAG 4 SEPT VOOR 5 DAGEN BROOD TE WILLEN NEMEN.

DE GEZAMENLIJKE BAKKERS- PATROONS IN DE GEMEENTE VELSEN

AUTO STOND IN DE VERSNELLING.

De bestuurder van een vrachtauto wilde met de aanzelslinger zijn auto aanzetten op de pont te Velsen. De auto stond echter in een versnelling, waardoor hij bij het aanzetten onmiddellijk vooruit roed. De bestuurder raakte bekneld tussen zijn vrachtauto en de auto die voor hem op de pont stond en kreeg enige kwetsuren en schafwonden en klaagde over inwendige pijn. Een dokter uit Beverwijk, die eveneens op de Pont aanwezig was, verleende de eerste hulp en op diens advies is de patiënt naar het Rode Kruisziekenhuis in Beverwijk vervoerd.

Oud Nieuws

De tweede aflevering van een nieuwe rubriek in deze Nieuwsbrief. We kijken terug naar berichten over het dorp Velsen die vijftig jaar geleden in de

Ijmuider Courant verschenen. Dit keer een onheilsbericht uit de tijd dat de pont nog vanuit het dorp naar Velsen-Noord voer. En verder een advertentie over zoiets alledaags als brood.

Alweer een Nieuwsbrief. Landelijke Open Monumentendag op zaterdag 12 september staat daarin centraal. Bouwmaterialen is dit jaar het thema. Stichting Het Dorp Velsen organiseert onder meer een tentoonstelling. Daarover verderop meer. Eerst beschrijft dorpsbewoner en architect Siem Schaafsma hoe een historisch huis in Velsen er eigenlijk zou moeten uitzien, waarna hij aanstipt wat nog wel eens fout gaat.

Het ideale monument

Hoe ziet een model-monument in het dorp Velsen er uit? Het huis heeft één verdieping en een kap. De muren zijn altijd gemetseld met een klein formaat baksteen en aan de buitenzijde als schoon metselwerk uitgevoerd. De voeg is geknipt. Toch komen ook gepleisterde muren voor, wat de regen beter tegenhoudt. Soms is het metselwerk wit geschilderd.

In de muren zijn houten kozijnen opgenomen, waarin de deur en meerdere ramen, die roeden hebben. De kap is onbeschoten en heeft dus geen houten planken. De pannen worden gedragen door sporen, die ook wel sparren worden genoemd omdat ze van de gelijknamige boom afkomstig zijn. In de kap wordt niet gewoond of geslapen. De kap is er alleen om de begane grond droog te houden. Omdat de pannen niet zo goed aansluiten, worden naden opgevuld met specie waarin soms paardenhaar is opgenomen om meer samenhang te krijgen. Alle huizen hebben een schoorsteen, terwijl in de kopgevels veelal de ankers te zien zijn die de gevel aan de achterliggende balk verankeren. Vloeren zijn soms van plavuizen die direct op het zand liggen. Ook houten vloeren komen voor, waarbij de balken zich dan in het zand bevinden. De baksteen is altijd rood en dus niet geel. De pannen zijn rood of blauw (in rook gesmoord). Kozijnen zijn altijd licht van kleur, ramen en deuren zijn grachtengroen. Ook ander houtwerk (goten, waterborden, windveren en kroonlijsten) is licht van kleur.

Wie in het dorp rondloopt zal zien dat het beschreven monument niet bestaat. Maar wel zal duidelijk zijn dat de beschreven elementen bij alle huizen voorkomen. Bij de restauraties in de afgelopen decennia is er altijd naar gestreefd het beschreven beeld te behouden en waar nodig te scheppen. De veranderingen aan het exterieur

Tentoonstelling over restauraties

Vanwege de Landelijke Monumentendag is in *Het Cachot* een tentoonstelling te zien over restauraties in het dorp. Aan de hand van foto's wordt een beeld gegeven van panden in oude en vaak vervallen staat en het schone resultaat van restauraties.

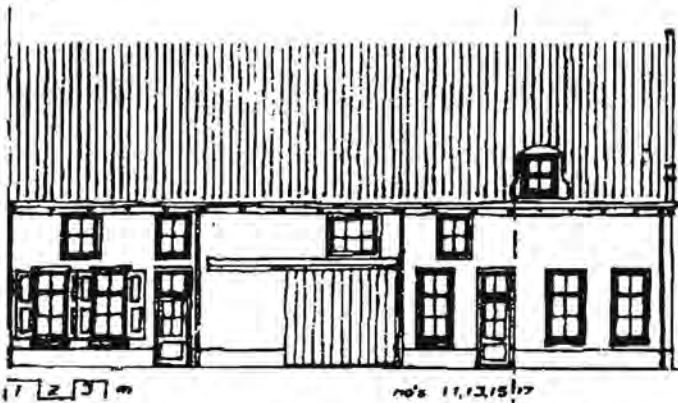
Het Cachot is op zaterdag 12 september geopend tussen 12.00 uur en 16.30 uur. Twee weken later, tijdens de Jaarmarkt rond de kerk, is de expositie eveneens te bewonderen.

De stichting

De Stichting Het Dorp Velsen is in 1967 opgericht en zet zich in voor behoud en herstel van dit bijzondere plaatsje. De stichting behartigt de monumentale belangen van het dorp, brengt publicaties uit, en informeert bewoners en andere belangstellenden over zaken die samenhangen met monumentenzorg. Daarbij wordt in alle onafhankelijkheid zonder een cent subsidie gewerkt. Activiteiten worden gefinancierd uit bijdragen van donateurs en sponsors. Het bestuur van de Stichting Het Dorp Velsen bestaat uit bewoners van het dorp en enkele deskundigen/geïnteresseerden, die elders wonen. Het bestuur bestaat uit: Adri Arends, Jan Willem Bruntink, Arthur Maandag, Joke Nieuwland, Siebe Rolle, Rob Stam, Marga Wille Wensink en Jan Zeeuw. Voor nadere inlichtingen: Rob Stam, Torenstraat 15, tel. 0255-521711 of Marga Wille Wensink, Meervlietstraat 54, tel. 0255-516078.

Uitgave van de Stichting Het Dorp Velsen redacteur: Arthur Maandag en Rob Stam, Torenstraat 15, Velsen-zuid toerngenging: MDP Driehuis

betreffen eigenlijk altijd de komst van dakkapellen (er moet nu wel in de kap worden geslapen) en het verlies van de schoorstenen. 'Een CV heeft geen gemetselde schoorsteen nodig', zegt de aannemer.

De andere veranderingen zitten in het interieur. Kappen worden beschoten en geïsoleerd. Sparren wijken voor spanten en gordingen, want dat is netter af te timmeren. De vloeren in het zand worden vervangen door betonvloeren (ook geïsoleerd) of door houten balklagen boven een kruipruimte. Muren worden voorzien van een spouw met isolatie en een binnenmuur. De inbouw van modern comfort behoeft verder geen toelichting.

Critici zeggen dat het dorp een decor is. Dat is maar, maar het is wel een uiterst fraai decor.

En als dan alles gerestaureerd is, moet het worden onderhouden. Dat gebeurt ook. Het Velsense dorpsbeeld blijft zo optimaal. Het enige dat nog nog wel eens fout gaat is het kleurgebruik bij het schilderen. Goten, kroonlijsten en onderpuien horen niet groen te zijn. En het rood dat voorkomt op de spaarzame luiken in het dorp is niet onjuist, maar dateert eigenlijk uit een eerdere periode, namelijk de Middeleeuwen. De luiken moeten dan echter wel helemaal rood zijn.

Het moge duidelijk zijn: wij stellen het monumentale aspect boven de allerindividueelste expressie. En tot slot: wat ook verstoring werkt zijn voorzetramen. Uit monumentenoogpunt zouden achterzetramen beter zijn.

OPEN
V
MONUMENTEN
DAG

Monumentenborrel

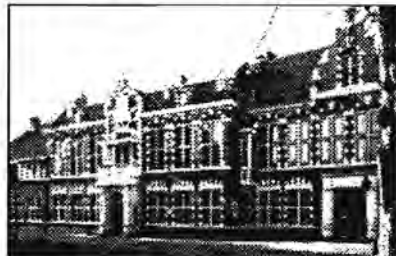
Vorig jaar begonnen als experiment, dit jaar herhaald wegens groot succes.

De Monumenten-borrel voor bewoners van het dorp en donateurs van de stichting Dorp Velsen wordt gehouden op zaterdag 12 september vanaf 17.00 uur in de voormalige raadzaal van het oude raadhuis. Onder het genot van drank en spijs kunnen de laatste dorpsroddels worden uitgewisseld, burenruzies worden beslecht en nieuwe contacten gelegd.

Wat gebeurt er met het Raadhuis?

Vanaf het midden van de zeventiende eeuw zetelde in het dorp het bestuur van Velsen. Aanvankelijk bevolkten de schout en zijn schepenen het rechthuis, waar vooral bestuurszaken werden behandeld en waar recht werd gesproken. Rond 1850 deed het gemeentebestuur zijn intrede met een heuse burgermeester aan het hoofd.

Na een aantal verbouwingen en uitbreidingen werd in 1907 het huidige "oude raadhuis" definitief ingericht als gemeentehuis. In 1926 kwam er aan de noordzijde nog een vleugel bij, met daarin onder andere de raadzaal. Veertig jaar later vertrok het gemeentebestuur naar de nieuwbouw aan Plein 1945. Sindsdien zijn verschillende gemeentelijke diensten gehuisvest in het voormalige raadhuis. Naar verwachting komt het oude raadhuis eind 1999 leeg. Het Woningbedrijf Velsen betreft dan naar alle waarschijnlijk een nieuw onderkomen aan de Lange Nieuwstraat. Wat gaat er dan gebeuren, vraagt menig

dorpeling zich natuurlijk af. Komen er appartementen voor bejaarde dorpsbewoners, blijft het kantoorruimte of komt er toch een bordeel? Niemand weet het nog, dus bestaat er alle gelegenheid plannen te bedenken. De Stichting

Het Dorp Velsen wil het gemeentebestuur voorstellen doen voor een nieuwe bestemming van dit karakteristieke pand. Een bestemming die zo veel mogelijk recht doet aan de monumentale sfeer van het dorp. Wij nodigen bewoners dan ook uit met suggesties te komen voor een nieuw gebruik van het oude raadhuis. In de volgende nieuwsbrief besteden we meer aandacht aan dit onderwerp. U kunt uw voorstellen voor medio december indienen bij Rob Stam, Torenstraat 15.

Bijzondere klokkenstoel

De toren van de Engelmunduskerk staat er na de recente restauratie weer schitterend bij. De Stichting Het Dorp Velsen vierde het gereedkomen van de opknabbeurt op 18 april met een informatiemiddag. Siebe Rolle, oud-gemeentearchivaris en bestuurslid van de stichting, en de Amerongse steendeskundige S. Schellevis verzorgden in de kerk interessante lezingen. De laatste bleek tijdens zijn tochten over de steigers iets heel bijzonders te hebben ontdekt. „We moesten de galmgaten openmaken en zijn daar maar eens even gaan kijken. Dat kon nu mooi, want je kunt er anders verrekt moeilijk bij.“ „Wat een mooie klokkenstoel... Zo te zien nog vrij origineel en dus nog nauwelijks verpest. Helemaal onder de duivenstront en het stof natuurlijk, maar toch. Echt een mooi ding, keurig ambachtswerk. Ik denk ergens uit het begin van de 17e eeuw, al kan ik me daar in vergissen. Misschien blijkt-ie straks nog wel ouder te zijn.“ Schellevis heeft het inmiddels druk met een nieuwe klus in Velsen, de restauratie van het Forteiland. En dat heeft gunstige gevolgen voor de klokkenstoel. De Amerongse deskundige zal dit najaar, of anders deze winter, zijn opzichter langs sturen om een gedetailleerde tekening van de stoel te laten maken. „Die kan zich daar lekker op uitleven. Dat is helemaal een vak idioot, die tekent iedere spijker.“ Schellevis zal de uitgewerkte tekening met een restauratieadvies aan de gemeente, de eigenaar van de toren, aanbieden. „Die moeten dan maar zien, ik vind dit gewoon leuk om te doen.“

